

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

The Development Of A Program To Strengthen The Education Supervision Management For
Educational Institutions In Organizing Active Learning's Affects Student Quality Of
Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1

ดร.ศุภชัย โถบมรุณ¹

Dr.Supachai Thobumrung¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 3) ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 465 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์ แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม และ ระยะที่ 3 ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยศึกษาข้อมูลจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) จำนวน 38 โรงเรียน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

¹รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

¹Deputy Director of Udonthani Primary Educational Service Area Office 1

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ดร.ศุภชัย โถบมรุณ, supchaythobumrung@gmail.com

รับเมื่อ 9 มกราคม 2569, แก้ไข 22 กุมภาพันธ์ 2569 ตอบรับ 24 กุมภาพันธ์ 2569

2. โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล และเนื้อหาประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1 ด้านการวางแผนการนิเทศ Module 2 ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Module 3 ด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ Module 4 ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งผลการประเมินโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมรายด้านก่อนใช้โปรแกรมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้โปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACTS

The purposes this research were 1) To study the current conditions, desirable conditions, and needs for developing a program to enhance educational supervision management for schools in implementing active learning that affects student quality in Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. 2) To develop a program to enhance educational supervision management for schools that affects student quality. 3) How is the results of using the program to strengthen the education supervision management program for educational institutions that affect the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 Using the research method in 3 phases: Phase 1, to study the current condition, desirable conditions, and the necessary needs to strengthen the education supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. The sample group includes the sample, including teachers and educational personnel in Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1, academic year 2023, for 465 people, consisting of 127 school administrators and 338 teachers. Determine the sample size using the table of Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1977) then simple random sampling (Simple Random Sampling). Phase 2, the development of a program to strengthen the education supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners, Udon Thani Primary Education Service Area Office 1. The information providers include qualified people by specific selection methods. The research tools are the interview form and the suitability and feasibility assessment form of the program. The statistics in data analysis include averages, standard deviations, and essential needs indexes, and phase 3, the results of the program to strengthen the education supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Education Service Area Office 1, by studying information from 38 educational institutions with (Best Practices), drafted and tested a program to strengthen the education supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Education Service Area Office 1

The research were

1. The current situation in strengthening educational supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area

Office 1, as a whole, is at a low level. When considering each aspect, in order of average order from high to low is in terms of assessing and developing proactive learning activities, supervision planning, proactive learning design, and proactive learning activities, and desirable conditions for strengthening educational supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, is at a high level, in order of average order from high to low is in the implementation of supervision of proactive learning activities, assessment and development of proactive learning activities, proactive learning design and supervision planning.

2. The program to strengthen the education supervision management for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 consists of 1) Principles and Importance 2) Objectives 3) Content 4) Activities and 5) Measurement and Evaluation and the content consists of 4 Modules, namely Module 1 on supervision planning, Module 2 on proactive learning activities, Module 3 on the implementation of proactive learning activities, and Module 4 on the evaluation and development of proactive learning activities. The overall program evaluation results are appropriate at the highest level.

3. The results of using the program to strengthen the management of educational supervision for educational institutions in proactive learning management that affects the quality of learners Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1, Overall before using the program was moderate and after using the program at the highest level

Keywords: Education Supervision Management, Active Learning

ภูมิหลัง

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ที่รุนแรงและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว และผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย ด้านการศึกษาก็มีความจำเป็นที่ต้องมีการปรับตัว ให้มีความเหมาะสมต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566, หน้า 15)

การบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของครูผู้สอนได้โดยตรง โดยผู้บริหารจะส่งผ่านความรู้ เทคนิค แนวคิด แนวทาง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ลงสู่ครูผู้สอนเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ครู สามารถปฏิรูปการเรียนรู้โดยพัฒนาการทำงาน of ครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพ นักเรียนมากที่สุด ดังที่ทีศนา แซมมณี และคณะ (2548, หน้า 45) กล่าวสรุปถึงการพัฒนาการทำงาน of ครู ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาคน การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้บริหารและครู เพื่อให้พัฒนาตนเองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทางที่ดีขึ้น การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายสูงสุดมุ่งลงสู่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการเรียนการสอน โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบพลวัต และมีส่วนร่วมซึ่งจัดลำดับความสำคัญของความสำเร็จของผู้เรียน (Frederickson & Cline, 2015, pp. 89) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคตการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก เป็นการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน จึงถือเป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ผู้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริม student engagement, enhance relevance, and improve motivation ของผู้เรียน (วนิดา ผาระนัต, 2559, หน้า 23)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จึงมีการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งมีมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบลักษณะของการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และวิธีการพัฒนาการบริหารการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษา โดยผลลัพธ์มุ่งเน้นให้เกิดการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อให้ได้โปรแกรมการพัฒนาและกระบวนการใหม่ ๆ มาตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของสังคม ในการกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

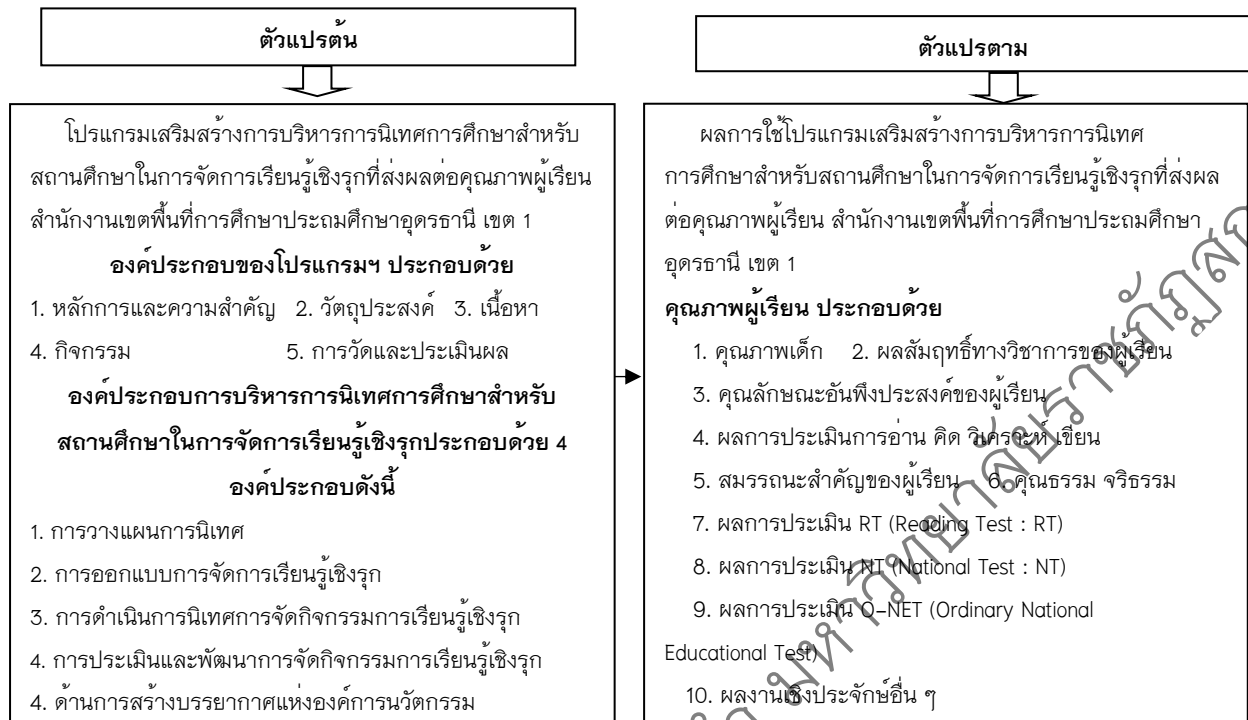
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ควรเป็นอย่างไร
3. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอเป็นระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1. ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,847 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 189 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,638 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 465 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็จซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1977) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check - list) เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวม 2 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1967)

4. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 โรงเรียน รวมจำนวน 20 คน แล้วยกร่างโปรแกรม ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรม สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) หลักการและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล และนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของโปรแกรม

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ธันวาคม 2566 ถึง 28 ธันวาคม 2566

2. เครื่องมือที่ใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check-list) เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวม 2 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1967)

3. สถิติที่ใช้

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})

ระยะที่ 3 ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 120 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครูผู้สอน จำนวน 76 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 19 กลุ่มโรงเรียน กลุ่มละ 2 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check-list) เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวม 2 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1967)

3. สถิติที่ใช้

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check – list) เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวม 2 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยจำแนกข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1967)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตลอดจนประสานขอความอนุเคราะห์จากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย จำนวน 465 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ นับจากวันที่ได้รับแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการส่งแบบประเมินโปรแกรมฯ เก็บรวบรวมด้วยตนเอง

ระยะที่ 3 ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินก่อน และหลังการใช้โปรแกรม และแบบบันทึกข้อมูลคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนที่ใช้โปรแกรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

องค์ประกอบของการบริหารการนิเทศการศึกษา สำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	สภาพปัจจุบัน (N = 465)			สภาพที่พึงประสงค์ (N = 465)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	2.41	0.48	น้อย	3.90	0.66	มาก
2. ด้านออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก	2.40	0.46	น้อย	3.98	0.67	มาก
3. ด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	2.38	0.56	น้อย	4.65	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	2.51	0.55	ปานกลาง	4.45	0.74	มาก
รวม	2.45	0.53	น้อย	4.34	0.64	มาก

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และสภาพที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการวางแผนการนิเทศ

2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีองค์ประกอบของโปรแกรมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1. ด้านการวางแผนการนิเทศ Module 2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3. การดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ Module 4. ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 4) กิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล

3. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมรายด้านก่อนใช้โปรแกรมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้โปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คุณภาพผู้เรียน	ผลการใช้โปรแกรมฯ	ค่าเฉลี่ย
1. พัฒนาการเด็กปฐมวัย	ผลการประเมินพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน	96.75
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 7. ผู้เรียนมีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 8. ผู้เรียนใช้วินัยการการจัดการเรียนรู้	86.45 85.33 83.84 86.89 84.34 85.67 84.12 81.54 82.23 95.53 93.43
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมาย ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ฉบับปรับปรุง 2560 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ	100
4. ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน	สรุปผลการวัดทักษะของผู้เรียนในด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ฉบับปรับปรุง 2560	84.52
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญ ประกอบด้วย 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	97.45
6. คุณธรรม จริยธรรม	1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักศาสนาได้เหมาะสมกับวัย 2. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่ถูกต้อง 3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ตรงตามสังคมต้องการ 4. ผู้เรียนปฏิบัติตามหลักศาสนา	100 100 100 100
7. ผลการประเมิน O – NET (Ordinary National Educational Test)	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O – NET) - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	37.66 31.95
8. ผลการประเมิน NT (National Test)	การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ NT (National Test) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	77.90
9. ผลการประเมิน RT (Reading Test)	การทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระดับชาติ	91.33

คุณภาพผู้เรียน	ผลการใช้โปรแกรมฯ	ค่าเฉลี่ย
10. ผลงานเชิงประจักษ์อื่น ๆ	1. ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน นักศึกษา หรือผู้รับบริการ - ผู้เรียน รวม 47 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 36 รางวัล ระดับภาคจำนวน 4 รางวัล ระดับจังหวัดจำนวน 5 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 2 รางวัล 2. ผลลัพธ์ที่เกิดกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา - ข้าราชการครู รวม 103 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 21 รางวัล ระดับภาคจำนวน 9 รางวัล ระดับจังหวัดจำนวน 10 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 36 รางวัล - ผู้บริหารสถานศึกษา รวม 10 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 2 รางวัล ระดับภาคจำนวน 3 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 5 รางวัล - บุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา 38ค (2) รวม 34 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 6 รางวัล 34 รางวัล - ผลงานที่เกิดกับตนเอง รวม 10 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 8 รางวัล ระดับจังหวัดจำนวน 1 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 1 รางวัล 3. ผลลัพธ์ที่เกิดกับสถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ - สถานศึกษา รวม 59 รางวัล แบ่งเป็นระดับประเทศ จำนวน 1 รางวัล ระดับภาคจำนวน 3 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 33 รางวัล	47 103 59
11. ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้โปรแกรมฯ	ความพึงพอใจต่อโปรแกรมฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 1. ด้านการวางแผนการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.83 2. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.82 3. ด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.82 4. ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.80	4.82 4.83 4.82 4.82 4.80

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันในการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการวางแผนการนิเทศด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และด้านการดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษานั้น ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต้องร่วมมือกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฬารักษ์ โคตรจักร์และสงวน อินทร์รักษ์ (2563, หน้า 17 – 33) ที่ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนโรงเรียนภัทรวิทยานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า 1 กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนโรงเรียนภัทรวิทยานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน และการกำหนดทางเลือก ด้านการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ และด้านการประเมินผลและรายงานผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งหากการประสานงาน การมีส่วนร่วม หรือการดำเนินงานร่วมกันยังไม่ต่อเนื่องหรือไม่เป็นระบบ อาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านการวางแผน การออกแบบ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการดำเนินการนิเทศยังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ จึงทำให้สภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีองค์ประกอบของโปรแกรมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ประกอบด้วย 4 Module ได้แก่ Module 1. ด้านการวางแผนการนิเทศ Module 2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Module 3. การดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และ Module 4. ด้านการประเมินและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 4) กิจกรรมและ 5) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพพรพรรณ ญาณโกมุท, ไชยรัตน์ ปราณี และสิริพร บุญวงษ์ (2558, หน้า 45) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชนที่พบว่า 1. รูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียน มีองค์ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการของรูปแบบ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 3 กระบวนการนิเทศภายในและส่วนที่ 4 การประเมินผล เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษาและการนิเทศจำเป็นต้องมีโครงสร้างที่เป็นระบบ เริ่มจากการกำหนดแนวคิดและเป้าหมายที่ชัดเจน จากนั้นกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง และมีการประเมินผลเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

3. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมรายด้านก่อนใช้โปรแกรมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้โปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโปรแกรมการที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และประเมินความสอดคล้องของโปรแกรมจากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งยังได้มีการนิเทศ กำกับติดตามมีสถานศึกษาที่ใช้โปรแกรมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ ขยายผลการดำเนินงาน ดังนั้นจึงนับได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีความเหมาะสม สถานศึกษาที่ใช้โปรแกรมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ ขยายผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับผลการวิจัย สุริยดา ภูริพา (2564, หน้า 62) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านพุทธรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผลการใช้รูปแบบครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการส่งเสริมสูงกว่า ก่อนการส่งเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า ก่อนใช้โปรแกรมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้โปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีการออกแบบอย่างเป็นระบบตามหลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม อีกทั้งยังผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้โปรแกรมมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การดำเนินงานตามโปรแกรมยังได้รับ การนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินการและสถานศึกษาต้นแบบที่ช่วยขยายผลการดำเนินงาน ทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนา การปฏิบัติงานจริง และการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารการนิเทศและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพสูงขึ้นหลังการใช้โปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ดังนั้น โปรแกรมเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พัฒนาขึ้นมีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ จึงควรนำชุดโปรแกรมดังกล่าวไปเสริมสร้างการบริหารการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในวงกว้าง มากยิ่งขึ้น เช่น ในภูมิภาคอื่น ๆ และควรศึกษารายละเอียดโดยรวมของโปรแกรมนี้อีกก่อนการประยุกต์ใช้ (ให้มาจากผลจริง ๆ)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครังต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการบริหารการนิเทศแบบบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการเสริมสร้างภาวะผู้นำในการนิเทศการศึกษาของครูตามโปรแกรมฯ

2.3 ควรวิจัยและพัฒนาแบบการสร้างเสริมภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฬารักษ์ โคตรจักร และ สงวน อินทร์รักษ์. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1), 17 – 33.
- ทิตนา แหมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพรพรรณ ญาณโกมุท, ไชยรัตน์ ปราณ, และสิริพร ปาณวงษ์. (2558). การพัฒนาแบบการ นิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียน. *วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา*, 7(3), 123 – 138.
- วนิดา ภารณัด. (2559). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู*. คณะครุศาสตร์ มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13*.
- สุรัชดา ภูริพา. (2564). การพัฒนาแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านพุทธรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 8(6), 222 – 237.